

ZDRAVÁ MĚSTA, OBCE, REGIONY
ČESKÉ REPUBLIKY

20. Konference NSZM ČR

Olomouc, 18. září 2013

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

OBEC KŘIŽÁNKY

inspirace a komunitní rozvoj v malých obcích

ING. MGR. JAN SEDLÁČEK
MGR. EVA MOŠNEROVÁ

18.9.2013 - HOTEL NH OLOMOUC CONGRESS

Úvod

● Pro připomenutí:

- ✦ Křižánky jsou malá obec ležící v severní části okresu Žďár nad Sázavou.
- ✦ Obci je trvale hlášeno 373 obyvatel, zároveň je zde více jak 200 domů, které využívají chataři a chalupáři.
- ✦ V katastru obce se nacházejí nejcennější lokality CHKO Žďárské vrchy.
- ✦ V obci je největší vesnická památková rezervace v Kraji Vysočina.

Rok 2012, rok historických úspěchů obce

- Rok 2012 se zařadil v historii obce mezi nejúspěšnější:
 - ✦ Jako první malé obci se nám podařilo získat prestižní kategorii B v hodnocení programu místní Agenda 21.
 - ✦ Křižánky se staly Vesnicí Vysočiny 2012
 - ✦ Obec získala i 3. místo v celorepublikovém kole soutěže
 - ✦ Podařilo nám získat i mezinárodní ocenění za rozvoj obce v soutěži pořádané Krajem Vysočina a Spolkovou zemí Dolní Rakousko.
 - ✦ Úspěchy slavily i místní spolky (fotbalový oddíl postoupili do vyšší ligy malé kopané, ČSŽ slavil úspěchy s pořádnými akcemi).

Dopad loňských úspěchů do letošního roku

- Výrazně vzrostl zájem o Křižánky:

- ✦ Několikrát nás navštívila Česká televize (Vánoční výstava, špatný signál mobilních operátorů, Setkání pilníků, Toulavá kamera) a TV NOVA (Vánoční výstava).
- ✦ Do obce přijelo na exkurzi několik obcí (Lípa, obce Mikroregionu Drahanská vrchovina).
- ✦ Na exkurzi do naší obce zavítali i studenti Mendelovy univerzity.
- ✦ V obci se konal Den s MAS Havlíčkův kraj.

Dopad loňských úspěchů do letošního roku

- Zájem o Křižánky byl skutečně velký:
 - ✦ Ukončila zde své letošní putování mezinárodní ekologická cyklistická štafeta Klimatour.
 - ✦ Proběhlo zde setkání prvních tří vítězných obcí Vesnice roku 2012 (Řepice, Tvarožná Lhota, Křižánky).
 - ✦ Výrazně vzrostla i návštěvnost turistů.
 - ✦ O Křižánky je zájem i z hlediska předávání příkladů dobré praxe. Již třetí rok bezplatně nabízíme obcím a dalším subjektům pomoc při zpracování žádosti o finanční prostředky z Kraje Vysočina na zahájení MA21.
- Rok 2012 ovlivnil letošní rok i po stránce finanční
 - ✦ Za vítězství v krajském kole a třetí místo v kole republikovém jsme pro letošní rok získali dotaci ve výši 1.800.000,- Kč.

Projednání využití finanční odměny s veřejností

- Rozhodnutí, jak s touto cenou naložit, jsme nechali na veřejnosti.
- Tuto skutečnost jsme deklarovali hned od začátku, proto byl mezi veřejností o celou věc velký zájem.
- Jedním z problémů však byly podmínky přidělení celé finanční částky.
 - Odměnu není možné použít úplně na všechno.
 - O finanční částku je možné požádat formou grantové žádosti na konkrétní projekt.
 - Celá částka se navíc musí utratit v roce 2013.
 - Obec musí mít takovýto projekt minimálně tzv. v šuplíku.
- V první fázi jsme proto museli uskutečnit analýzu, co vůbec přichází v úvahu k realizaci do konce roku 2013.
- Následně jsme vytvořili seznam potenciálních záměrů.

Projednání využití finanční odměny s veřejností

- V další fázi jsme připravili setkání s veřejností.
- Proběhla široká informační kampaň, v rámci které jsme pozvali všechny zájemce na Veřejné projednání.
- Zde jsme všechny záměry příchozím představili a vysvětlili všechna pro a proti.
- Příchozí mohli záměry doplňovat, klást otázky a o záměrech diskutovat.
- Každý dostal dva lístečky, které mohl umístit ke dvěma záměrům.
- Vzniklo pořadí, kdy se podařilo rozdělit odměnu na realizaci dvou nejlépe hodnocených projektů (víceúčelové hřiště a instalaci výtahové plošiny v budově OÚ).

Strategický plán rozvoje obce

- Rok 2012 však nepřinesl pouze soutěžní úspěchy. V tomto roce vznikl také Strategický plán rozvoje obce Křižánky.
- Strategický plán vznikal ve spolupráci s širokou veřejností.
- Strategický plán není u malých obcí z hlediska hodnocení MA21 povinný.
- Přesto jsme se rozhodli jej vypracovat.

Strategický plán – vznik dokumentu

- Strategický plán obce Křižánky byl vypracován s cílem vytvořit ucelený koncepční plán rozvoje obce na příštích deset let. Tato doba je z našeho pohledu ideální. Zahrnuje 2,5 volebního období zastupitelstva obce.
- I pro místní občany je doba deseti let dostatečně uchopitelná. Zastupitelstvo obce i občané jsou v rámci tohoto období schopni poměrně přesně definovat cíle a potřeby obce.
- Právě spolupráce s veřejností byla naprosto nezbytná pro vznik plánu. Veřejnost plán nejenom připomínkovala, ale za její spoluúčasti plán přímo vznikal.
- Při tvorbě strategického plánu jsme spolupracovali s Národní sítí Zdravých měst ČR, která kromě metodického vedení při tvorbě plánu zajistila i experta na tuto oblast.

Postup při tvorbě strategického plánu

- Strategický plán obce vznikl v několika etapách.
 - ✦ V první fázi celou věc projednal rozšířený Poradní sbor obce, složený ze zástupců místních spolků a dalších zástupců veřejnosti.
 - ✦ Po zpracování podkladů z jednání Poradního sboru byly tyto podklady projednány na Veřejném fóru k rozvoji obce.
 - ✦ Základní otázkou, kterou jsme našim občanům položili bylo „**Jak byste si představovali svoji obec za 10 let?**“.
 - ✦ Pro jednodušší představu dotázaných jsme připravili několik oblastí rozvoje obce.

Vize Křižánky 2022

- Zpracováním odpovědí, námětů a projektových záměrů vznikla tzv. **VIZE KŘIŽÁNKY 2022 - ANEB JAKÉ CHCEME MÍT KŘIŽÁNKY ZA 10 LET**, která zahrnuje pět tematických oblastí nazvaných:
 - ✦ A) KŘIŽÁNKY 2022 – OBEC PRO ŽIVOT
 - ✦ B) KŘIŽÁNKY 2022 – OBEC PRO PRÁCI A PODNIKÁNÍ
 - ✦ C) KŘIŽÁNKY 2022 – OBEC SE ZÁZEMÍM
 - ✦ D) KŘIŽÁNKY 2022 – OBEC SE ZDRAVÝM ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍM
 - ✦ E) KŘIŽÁNKY 2022 – OBEC S KVALITNÍ SPRÁVOU
- Každá oblast pak obsahuje seznam cílů, úkolů, činností a opatření pro dosažení záměrů vize.

Práce se strategickým plánem

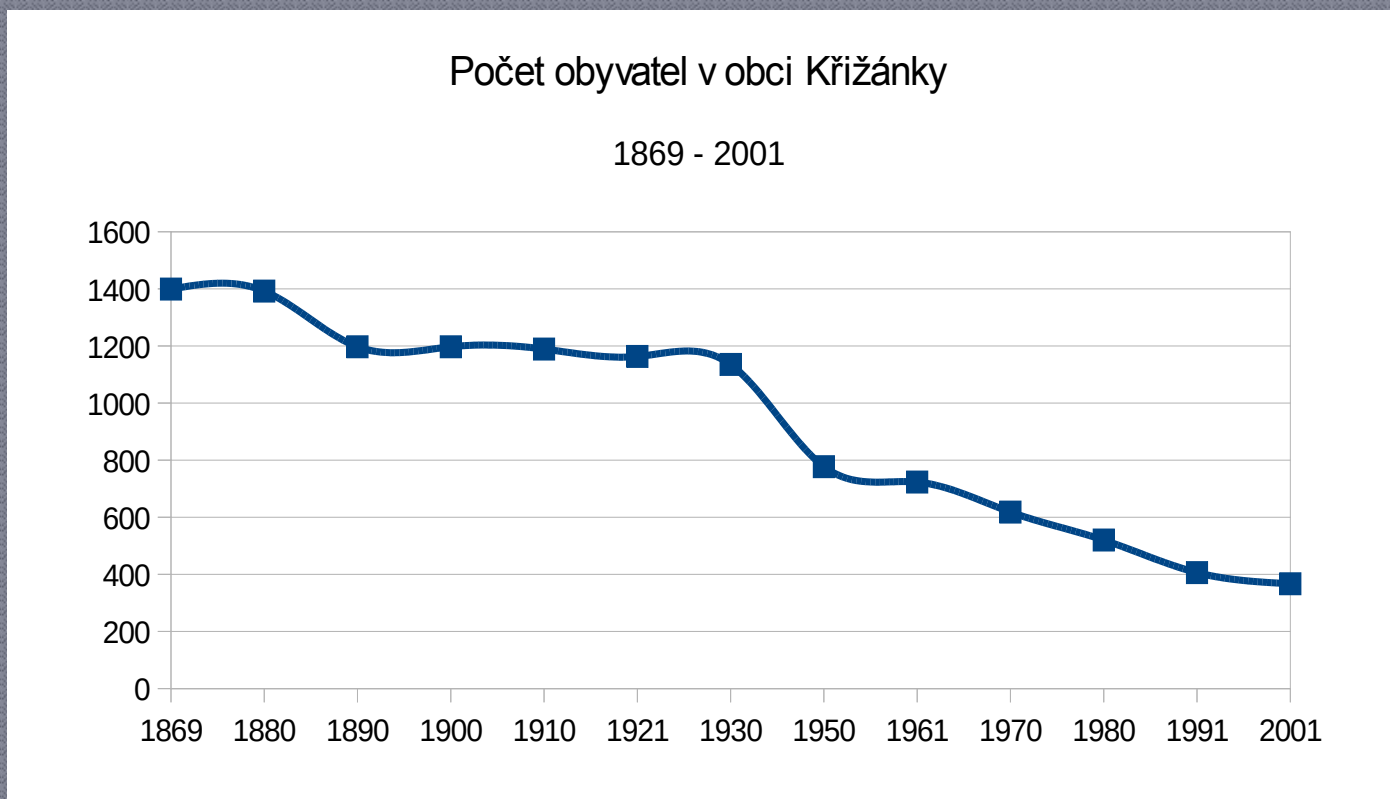

- Strategický plán se věnuje i postupům pro jeho zavádění do praxe.
- Definuje termíny, popisy činností i jednotlivé role osob, které mají konkrétní bod realizovat.
- S důrazem na jednoduchost a reálnou použitelnost je stanoven postup pro každoroční zpracování a vyhodnocení Akčního plánu ke strategii.
- Na programovou část plánu se vážou také místně strategické indikátory.

Konkrétní příklad

- Jedním ze sledovaných místně strategických indikátorů je i tzv. Saldo obyvatel

Vazba indikátoru Saldo obyvatel na Programovou část a Akční plán ke strategii na rok 2013

- V Programové část plánu se váže indikátor Saldo obyvatel na:
 - A. OBEC PRO ŽIVOT (oblast)
 - ✦ 1. obec bude podporovat mladé rodiny (cíl)
 - PODPOROVAT PŘÍSLUN MLADÝCH RODIN (úkol)
 - VYBUDOVÁNÍ OBECNÍCH BYTŮ (opatření)
- Akční plán ke strategii na rok 2013 počítá s realizací záměru Oprava fasády domu čp. 96, tedy s dalším krokem vedoucím k celkové obnově a k vybudování nových malometrážních bytů v nedávno zakoupeném objektu.

Křižánky - obec pro všechny generace

- Do dění v obci se u nás v Křižánkách snažíme zapojovat všechny věkové skupiny.
- Se všemi věkovými skupinami se snažíme pracovat, na všechny směřují konkrétní kroky.
- Chceme, aby Křižánky byly domovem pro všechny věkové generace. Místem, kde nikdo nemusí stát stranou.
- V malém časovém rozpětí je možné toto tvrzení doložit pouze na několika málo případech.
- Všechny věkové skupiny (mimo dětí) se účastní Veřejného fóra i dalších akcí.

Stavba klubovny fotbalistů

- V létě roku 2012 vyhořela klubovna fotbalistů tzv. „Bouda“.
- Již na nadcházejícím veřejném fóru byl vznesen požadavek na obnovu „Boudy“ a pomoc obce při této akci.
- Po poradě se členy fotbalového oddílu jsme se domluvili, že obec dodá dřevo na stavbu a fotbalový oddíl si postaví „Boudu“ svépomocí.

Stavba klubovny fotbalistů

- Pro zajištění dřeva na stavbu boudy se nám podařilo využít spolupráce se správou CHKO ŽV, dále se Sdružením krajina a s územním pracovištěm ÚP ve Žďáře nad Sázavou.
- V rámci obnovy obecních luk v PR Meandry Svratky u Milov proběhla těžba nepůdního smrkového porostu.
- Do obnovy se ve velké míře zapojili v rámci VPP zaměstnanci obce.

Stavba klubovny fotbalistů - výsledek

- Mladí fotbalisté svépomocí začali na jaře tohoto roku svoji klubovnu skutečně stavět.
- Dnes je nová „Bouda“ téměř před dokončením.

Univerzita třetího věku už i v Křižánkách

- **Motto:**

- ✦ *Jedním ze způsobů čínorodého přístupu ke stáří je vzdělávání, které se pro seniory stává prostředkem pro hledání cesty, způsobu života, hodnot života, pro poznávání možností, ale i nutností v životě. Je chápáno jako životní hodnota sama o sobě, jedna z možností „dobra“ v životě, požitek ducha, který může a má být přístupný všem.*

Co nás k tomu vedlo?

- Věková kategorie našich seniorů je u nás velice aktivní. Přemýšleli jsme, co jim zajímavého nabídnout.
- Zaujal nás program Univerzity třetího věku.
- Proto jsme se pokusili zjistit potřebné informace, zda je toto možné realizovat i na malé obci (380 obyvatel).
- Proběhl průzkum zájmu.
- První semestr byl zahájen v říjnu 2012 – téma ASTRONOMIE.
- Semestr proběhl pod záštitou České zemědělské univerzity v Praze - Provozně ekonomické fakulty.

Cíle aktivity

- **Aktivitu jsme uskutečnili za účelem dosažení následujících cílů:**

- ✦ Nabídnout seniorům prostor pro jejich další rozvoj.
- ✦ Poskytnout osobám v pozdějším věku všeobecné, zájmové a neprofesní vzdělávání na vysokoškolské, univerzitní úrovni v místě jejich domova (vzdálenost, zdravotní a časové důvody, finanční náročnost na dopravu...)
- ✦ Mezigenerační dialog (babička s vnukem diskutují s pomocí internetu a moderních technologií).
- ✦ Vlastní forma výuky přirozeným způsobem rozvíjí počítačovou a především pak informační gramotnost seniorů. Přesto však počáteční znalost práce s počítačem není podmínkou účasti.
- ✦ Trávit volný čas zajímavým způsobem.
- ✦ Vzdělávat se dá v každém věku.
- ✦ Regenerace paměti.
- ✦ Setkávat se s vrstevníky.

Průběh a zakončení semestru

• Jak škola probíhala?

- ✦ Výuku jsme realizovali v našem **Vzdělávacím centru**, které má potřebné vybavení k výuce (interaktivní tabule, ozvučení, internet...) i bezbariérový přístup.
- ✦ Výuku vedl proškolený lektor .
- ✦ Účastnilo se kolem 10 studentů.
- ✦ Studenti trávili čas v příjemném a přátelském prostředí.
- ✦ Výuku brali senioři skutečně vážně.

• Jak probíhalo zakončení semestru?

- ✦ Slavnostní předání certifikátů a pamětních listů za přítomnosti starosty obce.
- ✦ Přátelské posezení.

Letní školička

- Již druhý rokem jsme v období letních prázdnin pořádali tzv. Letní školičku.
- Jednou týdně jsme v dopoledních hodinách umožnili dětem od 6-12 let navštívit prostory Vzdělávacího centra, kde byl pro děti připravený zajímavý program.

Letní školička

- Chtěli jsme pomocí tohoto projektu především podpořit aktivní trávení volného času našich dětí.
- V letošním roce se do školičky zapojila mládež, kdy program zajišťovaly studentky z pedagogické fakulty.
- Projekt „Letní školička“ mohl vzniknout také díky finanční podpoře Kraje Vysočina.

Zaměstnávání absolventů

- Snažíme se poskytnout mladým středoškolákům či vysokoškolákům možnost získat odbornou praxi nebo první zaměstnání přímo v Křižánkách.
- V rámci naší obce bylo proto požádáno o podporu vzniku tří pracovních míst pro absolventy (škola, vzdělávací centrum, obecní úřad).
- V současné době se připravuje jedna absolventka v rámci projektu ÚP „První zaměstnání“ na roční praxi na pozici Administrativní pracovnice Vzdělávacího centra Křižánky.

„Perníkové Křižánky“

aneb návod „Jak z drobného záměru vyrobit SENZACI.“

- V naší obci působí celá řada spolků a sdružení. Mezi nejvýznamnější spolky patří Český svaz žen ZO Křižánky.
- ČSŽ organizuje celou řadu akcí pro děti, dospělé i širokou veřejnost:
 - ✦ pohádkový les, masopust, novodobé MDŽ, Křižanecký piknik, čarodějnice, dětský karneval, Křižanecké strašení, kurzy pro děti i dospělé ...).
- Jednou z nejvýznamnějších činností je pořádání VÁNOČNÍCH VÝSTAV.

Tradice vánočních výstav v Křižánkách

• Tradice vánočních výstav v Křižánkách

- ✦ V letošním roce pořádáme již **19. ročník** vánoční výstavy.
- ✦ Přilákají do naší obce vždy celou řadu návštěvníků všech věkových skupin.
- ✦ Dnes se konají v prostorách moderního Vzdělávacího centra, dříve na obecním úřadě.

• Témata vánočních výstav

- ✦ Výstava vánočních ozdob
- ✦ Vánoční pohlednice
- ✦ Advent
- ✦ Vánoční koleda
- ✦ Výstava betlémů
- ✦ Vánoční stolování
- ✦ Vánoce ve světě

PERNÍKOVÉ KŘIŽÁNKY

od nápadu k realizaci

- **PERNÍKOVÉ KŘIŽÁNKY - Jak to vzniklo?**

- Na tuto akci se vždy připravujeme zhruba rok – od zrození nápadu až po samotnou realizaci.
- Nápad „PERNÍKOVÉ KŘIŽÁNKY“ se zrodil zcela náhodou.
- I přes počáteční negativa některých lidí, jsme se do toho pustili.

- **Realizace výstavy**

- Zapojili se členky i další občané obce, chataři a chalupáři, mateřská i základní škola.
- Několik obecních budov, jsme si nechali vytvořit od profesionálky z okolí.
- Proběhl i kurz pečení perníku a zdobení.
- Dva místní malíři „neprofesionálové“ vytvořili kulisy krajiny okolo Křižánek.
- Největším oříškem bylo vytvořit repliku velmi různorodé krajiny naší obce.

„Perníkové Křižánky“

aneb návod „Jak z drobného záměru vyrobit SENZACI.“

- Medializace projektu

- Po dokončení práce, vzniklo pod našima rukama nádherné dílo, které nikdo nečekal.
- Medializace – Česká televize, následně Nova.
- Uveřejnění v tisku (místní tisk, Blesk, Zďárský deník ...).

- Díky dobré medializaci navštívilo naší výstavu během 14 dnů přes 6000 návštěvníků z různých koutů republiky.
- Vzhledem k obrovskému zájmu, byla výstava prodloužena.

Jaký je recept na „vesnici z perníku“?

- ✦ Cca 70 kg mouky
- ✦ 300 vajec
- ✦ Med a voňavá koření
- ✦ Cca 50 metrů vatelínu
- ✦ Cca 80 prostěradel
- ✦ Nespočet špendlíků, krabic...
- ✦ **Nekonečné množství hodin práce obětavých lidí, kteří se zapojili.**

Úspěchy akce „Perníkové Křižánky“

- Kuriozita roku – Pelhřimov.
- Skutek roku – za oblast vzdělávání (Kraj Vysočina).
- Postup do ČESKO – RAKOUSKÉ SOUTĚŽE.
- Největším úspěchem je dobrý pocit!!!

Výzva „Vybudujme našim dětem nové hřiště!“

- Obci se podařilo získat finanční prostředky z Ministerstva pro místní rozvoj na obnovu nevyhovujícího dětského hřiště.
- Projekt probíhá ve spolupráci s dětmi a především s MŠ Křižánky.
- Nyní jsem ve fázi dokončeného výběrového řízení a uzavřené SOD.
- Připravujeme konzultační setkání s dětmi, rodiči a učitelkami z MŠ na rozmístění nových prvků tak, aby nové hřiště co nejvíce vyhovovalo jejich potřebám.

Další aktivity zaměřené na různé věkové skupiny

- Projekt instalace výtahové plošiny zpřístupňující kancelář OÚ a ordinaci lékaře.
- Zákaz podomního prodeje na celém území obce.
- Nabídka obědů ze školní jídelny pro veřejnost .
- Promítání filmu Šmejdi, jako prevence před okrádáním seniorů.

Audioprůvodce

naš příklad dobré praxe

- Záměr projektu

- ✦ Podat poutavou formou zajímavé informace o naší obci.
- ✦ Zatraktivnit naši obec i nádherné okolí.
- ✦ Přilákat české i zahraniční turisty.
- ✦ Zvýšit vztah našich chatařů a chalupářů k obci.
- ✦ Podat aktuální informace o tom, co se v naší obci děje.
- ✦ Přiblížit „obec“ našim občanům - posilovat pocit sounáležitosti a patriotismu.

- Jak vše funguje?

- ✦ Můžete si stáhnout jako APLIKACI do mobilu, či jiného chytrého zařízení informace o turistických zajímavostech Křižánek a jejich okolí.
- ✦ Na obecním prostranství jsou instalované INTERAKTIVNÍ MAPY s možností přehrávání audiozáznamů dle stanovišť.
- ✦ Audioprůvodce funguje i na principu GPS - podle geografické polohy návštěvníka se spouští konkrétní audio-nahrávka ke konkrétnímu stanovišti.
- ✦ Součástí projektu je i několik hlásičů informací - aktuální informace (probíhající akce pro děti i dospělé, farmářské trhy...).

Audioprůvodce obcí Křižánky a okolím

- Jak probíhala realizace projektu?
 - ✦ Realizace projektu probíhala od února do května 2013.
 - ✦ Na zdárné dokončení projektu dohlížela koordinátorka.
- Výstupy projektu:
 - ✦ V místech s vyšší koncentrací návštěvníků byly instalovány tzv. přehrávače aktuálních informací.
 - ✦ Na veřejných prostranstvích jsme instalovali interaktivní mapy.
 - ✦ Byly namluveny nahrávky s popisem turistických cílů (texty, stylistická úprava, překlady, výběr herce a rodilého mluvčího, vytvoření nahrávek v Českém rozhlasu).
 - ✦ Na základě naší analýzy byl vytvořen specializovaný software a internetové stránky (nejtěžší, nejnáročnější a zároveň nejrizikovější aktivita).
 - ✦ Projekt počítal i s propagací a medializací výstupu projektu (v tisku, propagační DVD, informační letáky, infotabulky u vjezdu do obce...).
 - ✦ Byla pořízena dvě chytrá zařízení k zapůjčení.
 - ✦ Proběhlo slavnostní představení projektu.

Stáhněte si AUDIOPRŮVODCE obcí Křižánky

Děkujeme Vám za pozornost!

TĚŠÍME SE NA VAŠE DOTAZY

